

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਆਈ. ਮਹਿਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਤਨੂ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2021 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 2910

12 ਫਰਵਰੀ, 2021

ਆਰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ. 226 — ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 —S.35 — ਧਾਰਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 243ZG- ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ- ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਕਦੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ- ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ- ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ - ਪਰ ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਇੱਕ ਚੋਣ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ- ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚੋਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। . ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਨੁਛੇਦ 243ZG ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗਾ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(ਪੈਰਾ 11)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡੀ

ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2008 (4) ਆਰ.ਸੀ.ਆਰ. (ਸਿਵਲ) 198, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਸ਼ਾਇਦ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 12)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਾਏ ਲਈ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਫੋਰਮ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਭਾਵ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ।

(ਪੈਰਾ 13)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਯੰਕ ਅਗਰਵਾਲ ।

ਐੱਸ.ਪੀ.ਐੱਸ.ਟੀ.ਨਾ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਰਾਜ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6 ਲਈ ਪੰਜਾਬ।

ਅਨਿਲ ਮਹਿਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ

ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ (2021 ਦੇ CWP ਨੰ. 2910, 2912, 2916, 2918, 2919 ਅਤੇ 2920 ਵਿੱਚ)।

ਅਨੁ ਚਤਰਥ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਮੈਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਰਾਕੇਸ਼ ਚੋਪੜਾ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨ ਚੋਪੜਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਵਕੀਲ (2021 ਦੇ CWP ਨੰ. 2918 ਵਿੱਚ)।

ਪ੍ਰਦਮਨ ਗਰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ

ਕੈਵੀਏਟਰ ਲਈ (2021 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 2916 ਵਿੱਚ)।

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.

(1) ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਸੀਂ CWP Nos.2910 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ,

2912, 2913, 2915, 2916, 2918 ਤੋਂ 2921 2021 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਗੋਬਿੰਦਗੜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ

(Augustine George Masih, J.)
ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '1994 ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ 30.01.2021 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-1) ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮਿਤੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਤੀ 30.01.2021 ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 03.02.2021 ਸੀ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ 04.02.2021 ਦਾ ਦਿਨ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਮੀਦਵਾਰ 05.02.2021 ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ 14.02.2021 ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 17.02.2021 ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਮਿਤੀ 20.02.2021 ਤੱਕ ਚੋਣ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਸੀ।

(3) ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ 1994 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧੀਵਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸੀਦ ਰਸੀਦਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰੋ ਫਾਰਮਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ , ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ, ਫਜ਼ੂਲ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(4) ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ 04.02.2021 ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸਗੋਂ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੂਚੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਗਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ 1994 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਿਆਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। . ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ।

(5) ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਡੀ.

ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ

ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243ZG ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਛੇਦਜ਼ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਕੋਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 1994 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੈਪਟਰ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। 1994 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 ਅਨੁਛੇਦਜ਼ (ਸੀ) ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(6) ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਆਮ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ, ਸ. ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੈੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(a) 2021 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2910 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਤਨੂ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਅਤੇ 2021 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2915 ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ** ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਰਹਿਲ ਰੋਲਿੰਗ ਮਿੱਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਲੋਨੀ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਤਲਬ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਲੋਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਦ ਵੀ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਸ.

ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕਲੋਨੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਫੀਸ/ਟੈਕਸ/ਬਦਲਣ ਦੇ ਲੈਂਡ ਯੂਜ਼ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੈਪੈਰਾ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(b) ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ, ਗੁਰ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਰਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਭਾਵ 2021 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2912 ਅਤੇ 2919 ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੋ ਵਾਰਡਾਂ ਭਾਵ ਵਾਰਡ ਨੰ.14 ਅਤੇ 18 ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 2021 ਦੇ CWP ਨੰ.2918 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਜੋ ਗੁਰ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 2021 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2921 ਨੂੰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਗੁਰ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 14 ਅਤੇ 18 ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ। ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਗੁਰ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਗੋਦਾਮ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਫਰਦ ਨੱਥੀ ਹੈ।

ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 04.02.2021 ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਗੁਰ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਚਾਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਕੀਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫਤਰ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਪਲਾਟਿੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ/ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਝ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਲੋਹ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਕਲੋਨੀ/ਗੋਦਾਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੈਪੈਰਾ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ 06.12.2010 ਨੂੰ ਈ.ਸੀ. ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3, 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਰਨੇਸ ਆਇਲ (ਸੀਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ), ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (iii) ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 22.05.2013 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(c) ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਸਮੂਹ 2021 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2913 ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ**, 2021 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2916 ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਸੀਮਾ ਸੋਫਤ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੈ**, ਅਤੇ 2021 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2920 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**। ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸੋਫਤ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਹਨ ਜਦਕਿ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਲਾਡਪੁਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਲੋਨੀ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਹਨ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਏਅਰੀ ਮਿੱਲ ਰੋਡ ਵਿਖੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਚੌਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਲਾਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ੋਅਰੂਮ ਸਿੰਗਲਾ ਕਰਿਆਨਾ ਸਟੋਰ, ਇੱਕ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੌਟਲ ਟਾਈਮ ਸਕੁਏਅਰ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਨੇੜੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਲਾਡਪੁਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੌੜਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ੋਅਰੂਮ, ਸਿੰਗਲਾ ਕਰਿਆਨਾ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਾਈ-ਲਾਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਜੀ.ਟੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੋਟਲ ਟਾਈਮ ਸਕੁਏਅਰ ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਲੰਘਣਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ/ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੋਟਲ ਟਾਈਮ ਸਕੁਏਅਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਸੇ ਲਈ. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ/ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪਲਬਧ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਫੀਸ/ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ *ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ*¹, *ਸ. ਅਲਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੱਖੋਂ* ਬਨਾਮ *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ*² ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਨੇਡਿਕਟ ਡੇਨਿਸ ਕਿਨੀ ਬਨਾਮ *ਟਿਊਲਿਪ ਬ੍ਰਾਇਨ ਮਿਰਾਂਡਾ*³।

1994 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਅਤੇ 41 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਹ 1994 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ, ਗਲਤ ਨਾਮ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਣਨ ਜਾਂ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਗਲਤੀ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1994 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (4) ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ *ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ* ਬਨਾਮ *ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ*⁴, *ਉਤਮ ਰਾਓ ਸ਼ਿਵਦਾਸ ਜਨਕਰ* ਬਨਾਮ *ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਮੋਹਿਤੇ-ਪਾਟਿਲ*⁵, *ਰਮੇਸ਼ ਰਾਊਤ* ਬਨਾਮ *ਰਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਰਾਊਤ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ*⁶। ਉਸ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ

ਆਧਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਚੋਣ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਉਕਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ *ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ*

12000 (8) SCC 216

22004 (4) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 199

32020 SCC ਐਨਲਾਈਨ SC 802

41999 (2) SCC 489

52009 AIR (SC) 2975

62012 (1) SCC 762

ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ⁷ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਵੇਗਾ।

ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ 1994 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਕਿਉ) ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਬਿਹਾਰ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਸਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ **ਮੈਨੇਜਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ** ⁸ **ਨਿਸਾਰ** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। **ਅਹਿਮਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਖਾਨ** ਬਨਾਮ **ਦਿਓਲਾਲੀ ਕਟੋਨਮੈਟ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ** ⁹ **ਚੀਨੂਭਾਈ ਖੋਡੀਦਾਸ ਪਟੇਲ** ਬਨਾਮ **ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਮਹਿਸਾਣਾ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਅਤੇ 10 ਵਿੱਚ** ¹⁰ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 58 (ਏ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਰੱਦ ਹੋਣਾ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(7) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ

7ਏਆਈਆਰ 1978 ਐਸਸੀ 851

82014 (85) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 833

91987 SCC 562

102008 (57) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 823

ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ਜੈਡਜੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ਜੈਡਜੀ ਦੀ ਪੱਟੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 76 ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫਾਰਮ। **ਸੰਜੂ ਬਾਲਾ** ਬਨਾਮ **ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਨਆਰਆਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰਿਲਾਇੰਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।** ¹¹, **ਰਵਿੰਦਰ ਨੇਗੀ** ਬਨਾਮ **ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ** ¹², **ਪਿੰਕੀ ਕੁਮਾਰੀ** ਬਨਾਮ **ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.** ¹³, **ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤਿਵਾਰੀ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ** ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਬਨਾਮ **ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ**, ¹⁴ **ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ** ਬਨਾਮ **ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ¹⁵ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ, ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰੱਦ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਰਾਹੀਂ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ **ਰਾਮ ਫਲ ਕੁੰਡੂ** ਬਨਾਮ **ਕਮਲ ਸ਼ਰਮਾ** ¹⁶ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(8) ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(9) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ -1994 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਦੀ ਧਾਰਾ 4, ਸੁਧਾਰ, ਗਲਤ ਨਾਮ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਣਨ ਜਾਂ

112017 SCC ਐਨਲਾਈਨ ਡੈਲ 7966

122017 SCC ਐਨਲਾਈਨ ਡੈਲ 7812

132017 SCC ਐਨਲਾਈਨ ਡੈਲ 7800

142002 (2) PLJR 620

152007 (2) ILR P&H 206

162004 (2) SCC 759

ਕਲੈਰੀਕਲ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਗਲਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1994 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਗਲਤ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾ ਆਰਡਰ ਅਸਲ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

(10) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਬੰਧਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, *ਪ੍ਰਿ.*

ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਸਵੀਕਾਰਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਿੱਟੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਪੜਾਅ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਰਿਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। , ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(11) ਇਹ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚੋਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਨੁਛੇਦ

243ZG ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗਾ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ। ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ:-

“17. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243ZG(b) ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਚੋਣ' ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

a. ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 (4-ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਚੋਣ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦ

ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 (4c) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਚੋਣ" ਸ਼ਬਦ, ਚੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। "ਚੋਣਾਂ" ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

b. ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 76, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 89 ਚੋਣ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 ਡ੍ਰਿਸਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਧਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ

'ਤੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਢੰਗ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

c. ਸੀਵਿਯਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 243 ZG ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ “ਇਸ ਸੀਵਿਯਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ” ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾਵਾਂ (a), 243 ZG

ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ), ਵਿਆਖਿਆ ਜਿਸਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

d. ਸੀਵਿਯਾਨ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ "ਚੋਣ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 3(4-c) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

e. ਧਾਰਾ 243 (ZG) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ,

ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74, ਖਾਸ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੁਆਰਾ, ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243ZG ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਇੱਕ "ਚੋਣ" ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੇਗੀ, ਨਿਆਂਇਕ/ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰੀ ਸੰਜਮ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੇਨੂਸਵਾਮੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 329 (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੇਖਾੰਕਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਵਸਤੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, "ਚੋਣਾਂ" 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੱਟਾ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਇਸਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 329 (ਬੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

329. ਚੋਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ।

XX XXX XX XX XX

(d) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਦਨ ਜਾਂ ਸਦਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।"

f. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 329 (ਬੀ) ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਦਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਅਤੇ ਪੈਰੇ 27 ਤੋਂ 30 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"27. ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ "ਚੋਣ", ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਸਰਕਾਰ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ(2) ਅਧੀਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਚੋਣਾਂ' ਦਾ ਸਮਾਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਚੋਣਾਂ" ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, "ਚੋਣਾਂ" ਨੂੰ "ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ" ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ, ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵੀ ਜੋ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧੀਵਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73

28. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243 ZG(b) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ

ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243ZG(b) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਚੋਣਾਂ ..... ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨ

"ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੌਂਦਿਆ ਗਿਆ " ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। .....ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਭਾਵ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ, ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਉਪਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ।

29. ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉੱਚਿਤ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ,

ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਦੇ ਜਲਦੀ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਣਾ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਅਤੇ, ਨਿਰਣਾਇਕ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪੀੜਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਕੇ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਅ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243 ZG(b) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ, ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

30. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 89 ਅਤੇ 108 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਗਿਣੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ZG(b) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। , ਚੋਣ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਪਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਜਮ ਦੇ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਬਾਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਲਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਦਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ

(Augustine George Masih, J.)
ਧਾਰਾ 226, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੇਤਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੁਨੁਸਵਾਮੀ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ/ਅਧਿਕਾਰਕ ਸੰਜਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਤੇ ਪੈਰੇ 34 ਅਤੇ 35 ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"34. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਧੀਨ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ, ਕਿਸੇ "ਚੋਣ" ਨੂੰ ਫੂਹਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੋਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ

ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਉੱਪਰ ਇੱਥੇ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ।

35. ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਮਹਿੰਦਰ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੀ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)। ਸਾਡੀ ਮੰਨੀ ਹੋਈ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਵਿਆਖਿਆ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 329 (ਬੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। , ਇੱਥੇ ਉਪਰੋਕਤ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲਝਣ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243ZG(b), ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243ZG(b) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਅਰਥਾਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ "ਚੋਣਾਂ" ਨੂੰ "ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਉਣ" ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ, "ਚੋਣਾਂ" ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ,

ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪੂਲ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ¹⁷ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਸ਼ਾਇਦ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (supra) ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(13) ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਏ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਫੋਰਮ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਭਾਵ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ।

(14) ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ 1994 ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਦਰੀਆ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼

ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ (ਨਵੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ